

Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı

European Bank
for Reconstruction and Development

European Union

CLIMATE
INVESTMENT
FUNDS

AKBANK

DenizBank

TÜRKİYE BANKASI

 VakıfBank

 YapıKredi

MWH FICHTNER

EBRD'nin Sürdürülebilir Enerji Girişimi

TURSEFF, EBRD'nin Sürdürülebilir Enerji Girişiminin Bir Parçasıdır

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), 1994 yılında kurmuş olduğu uzmanlaşmış enerji verimliliği ekibi ile bu amaçla ekip oluşturan ilk uluslararası mali kurum olmuştur ve yenilikçi enerji verimliliği finansmanında üstün uzmanlık kazanmıştır. Banka'nın dönüşüm ve çevre yaklaşımının yanı sıra özel sektöre yönelimi ve bölgeleri tanınması enerji yoğun ekonomilerden enerji verimli ekonomilere geçiş dönemindeki ülkeler için Banka'yı önemli bir konuma getirmiştir.

Özellikle endüstri, enerji, belediye ve inşaat sektörlerinde çok önemli enerji verimliliği fırsatları bulunmaktadır. Ekonomik rekabet gücünün artırılması ve güvenli enerji kazanımları, EBRD yaklaşımının iş dünyasındaki esas itici güçleridir. Bu temel üzerinde EBRD, Sürdürülebilir Enerji Girişimi kapsamında çeşitli araçlarından biri olarak Sürdürülebilir Enerji Finansman Programını (Sustainable Energy Financing Facility - SEFF) geliştirmiştir.

EBRD Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (SEFF) adı altında yerel ortak bankalara sunduğu kredi limiti ile sürdürülebilir enerji desteği verir. SEFF, özellikle enerji verimliliği projeleri üzerinde duran firmalara ya da küçük ölçekli yenilenebilir enerji üretimi alanlarına yönelik EBRD'nin ortak bankalara kullandığı limiti içerir. Ortak yerel bankalar bu kredi limitini kullanarak uygun yatırım olanaklarına sahip taraflara ticari kredi verirler.

Her kredi limiti borç alan tarafların tercih ettikleri çözümü belirlemeleri ve kredi başvurularını hazırlamalarına yardımcı olmaları amacı ile kapsamlı bir teknik yardım paketi ile desteklenir. Bu yardım, EBRD tarafından görevlendirilen uluslararası ve yerel uzmanlardan oluşan bir proje uygulama ekibi tarafından ücretsiz olarak sağlanmakta ve Avrupa Birliği ve Temiz Teknoloji Fonu (Climate Investment Funds – CIF) 'nden hibe finansmanı ile desteklenmektedir.

Bugüne kadar EBRD Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (SEFF) altında 1.9 milyar EUR' dan fazla miktardaki kredi tutarı, EBRD bölgesinde 19 ülkedeki 72 yerel katılımcı bankaya taahhüt edilmiştir. SEFF programlarının yürütüldüğü ülkeler: Bulgaristan, Ukrayna, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, Slovakya, Romanya, Makedonya, Serbistan, Bosna Hersek, Macaristan, Kazakistan, Polonya, Rusya, Moldova, Türkiye, Belarus, Kırgızistan, Kosova.

Bir Kredi Olanğından Fazlası

TurSEFF, enerji verimliliği ya da yenilenebilir enerji projelerine yatırım yapmak isteyen endüstriyel firmalar ve ticari girişimcilere yönelik kredi limitidir. Kredi limiti EBRD tarafından geliştirilmiş olup krediler ortak yerel bankalar yoluyla dağıtılır. Başvuru sahibinin özelliğine göre, kredi alan taraflar TurSEFF altında kapsamlı enerji verimliliği özelliklerini içeren projelerin uygulanmasında 5 milyon EUR' ya kadar finansman için uygun görülebilir. Borç alan tarafların, mali olarak uygun olması, ortak bankanın kredi kriterlerine ve kredi değerlendirme usullerine uygun olarak onay alması gerekir.

Ortak Bankalar web siteleri ile birlikte aşağıda sunulmuřtur.

AKBANK

Akbank T.A.S. www.akbank.com

DenizBank

DenizBank A.ř. www.denizbank.com

TÜRKİYE İř BANKASI

Türkiye İř Bankası A.S. www.isbank.com.tr

VakıfBank

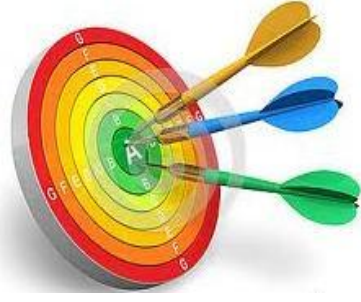
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. www.vakifbank.com.tr

YapıKredi

Yapı ve Kredi Bankası A.ř www.yapikredi.com.tr

TurSEFF kapsamında finanse edilen projeler belirli performans kriterlerini karşılamalıdır. Endüstriyel ve ticari işlemlerde enerji verimliliği özelliklerine ilişkin projeler, %20'den fazla enerji tasarrufu sağlamalıdır. Ticari binalarda enerji verimliliğine ilişkin projeler %30'dan fazla tasarruf sağlamalıdır.

TurSEFF kapsamlı bir teknik yardım paketi ile desteklenmiştir. Değerli kredi kullanıcılarının sürdürülebilir enerji projelerini belirleyip geliştirmelerine yardımcı olmak ve TurSEFF kapsamında başarılı kredi başvuruları hazırlayabilmeleri için uluslararası ve yerel uzmanlardan oluşan bir ekip görev almaktadır. Enerji verimliliği değerlendirmesi, proje izleme ve en elverişli çözümün geliştirilmesi yolunda borç alan taraflara destek sağlanmaktadır. Bu teknik yardım TurSEFF çerçevesi kapsamında ücretsiz olarak sunulmaktadır.

Soz konusu teknik destek, Avrupa Birliği (AB) ve Temiz Teknoloji Fonu (Climate Investment Funds – CIF) tarafından finanse edilmektedir. Bu mali destek enerji verimliliği projeleri için mali araçların geliştirilmesi, borç alan tarafların bu tür projeleri tasarlayıp uygulama konusunda yardım görmesi ve sürdürülebilir enerji yatırımlarının yararları hakkında farkındalıklarının artırılması için kullanılır.

Proje uygulama ekibinde Montgomery Watson Harza (MWH) Mühendislik ve Müşavirlik Limitet Şirketi' nin liderliğinde Fichtner GmbH & Co. KG ile oluşturulan konsorsiyum çerçevesinde uluslararası ve yerel uzmanlar yer alır. Aynı zamanda sürdürülebilir enerji yatırımlarının değerlendirilmesinde TurSEFF ortak bankalarının kredi satış ekibine kapasitenin artırılması için eğitim ve danışmanlık sağlar.

Ticari Şirketlerin Kredilendirilebilmeleri için Temel Kriterler

Kimler TurSEFF kredisine başvurabilir?

- Özel şirketler, firmalar, is yerleri ve Türk kanunları çerçevesinde kurulmuş ve Türkiye'de faaliyet gösteren tek malik ya da diğer özel yasal oluşumlar,
- Özel mülkiyet ve idare altında bulunan ve geri dönüşü olmayan özelleştirmenin son aşamasındaki firmalar,
- Şirketin tam zamanlı yönetim kadrosu da dâhil olmak üzere iki yüz kırk dokuzdan (249) fazla sayıda tam zamanlı çalışanı olmayan ve azami yıllık cirosu 50 milyon EUR olup azami yıllık bilanço toplamı 43 milyon EUR'yu geçmeyen ve 6 Mayıs 2003 (OJ L 124, 20 Mayıs 2003, s. 36) tarihli Komisyon Tavsiyesine uygun olarak KOBİ tanımına uygun borç alan taraflar,
- Enerji Hizmet Firmaları (ESCO)

Çevresel ve Sosyal Politika Gereklere

TurSEFF tarafından finanse edilebilecek kredi ve projelerin aşağıda özetlenen çevresel ve sosyal politikalara uyması gerekmektedir. Kredilendirilecek tarafın Türkiye'de uygulanan ulusal çevre, sosyal, sağlık ve güvenlik mevzuatına uygun olması gerekir. Ayrıca, kredilendirilecek projeler EBRD'nin çevre ve sosyal yasaklılar ve tavsiye listelerine uygun olmalıdır.

Tüm projeler yürürlükteki AB çevre mevzuatına uygun olarak yürütülür. Eğer bir proje Çevresel Etki Değerlendirmesinin (EIA) ek 1 ve/veya ek 2 "Bazı kamu ve özel projelerin çevre üzerine etkileri değerlendirilmesi direktifi" kapsamına girerse, EIA direktifinin benzeri bir

çevresel etki değerlendirilmesi yapılacaktır. Eğer bir proje, Habitat direktifinde açıklandığı gibi, korunması gereken bir çevre üzerinde etki yapacak ise, Habitat direktifinin 6 ıncı maddesine uygun bir değerlendirme belgelenecektir. Mümkün olduğu yerde projeler özellikle ilgili direktiflere ve diğer AB topluluk müktesebatına uyacak ve tevsik edecektir.

TurSEFF Kredi Destek Programı Kategorileri

TurSEFF kapsamında kategorize edilen kredi türleri, üst limitleri ve teknik kriterler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Kredi Kategorisi	Kredi Üst Limiti	Teknik Kriterler
Enerji Verimliliği Kredileri	Küçük ölçekli: 250.000 EUR'a kadar	Tedarikçi Listesi'ne –LEME/LESI uygunluğu
	Orta ölçekli: >250.000-5 milyon EUR'a kadar	-Minimum %20 enerji tasarrufu -Minimum %7 İç verim oranı
Ticari Binalar için Enerji Verimliliği Kredileri	5 milyon EUR'a kadar	-Minimum %30 enerji tasarrufu -Minimum %7 İç verim oranı -Enerji Performans Sertifikasyonu
Yenilenebilir Enerji Kredileri	5 milyon EUR'a kadar	-Maksimum 15 sene basit geri ödeme süresi -Her 1 EUR yatırımla minimum 3 kWh enerji üretimi
Tedarikçi Kredileri	1 milyon EUR'a kadar	Üretim artışı veya iş geliştirme yapılması
Satıcı Kredileri	5 milyon EUR'a kadar	-Uygun Ekipman ve Tedarikçi Listesi'nde yer alan ürünlerin kredi miktarı kadar satışının belgelenmesi -Son kullanıcılar için uygun ödeme koşulları sağlanması

Küçük Ölçekli Enerji Verimliliği Yatırımları

Küçük ölçekli enerji verimliliği projeleri için sizlere, enerji tasarrufunun faydalarını daha da hızlı bir şekilde görmeye imkân tanıyan basit bir süreç sunabiliriz. Küçük Ölçekli projeler için basitleştirilmiş proje görüntüleme yaklaşımı kapsamında finansmana hak kazanmak için ticari işletmelerin enerji verimliliği yatırımları, Uygun Tedbirler ve Ekipman Listesi'nde (LEME) yer alan ekipman, araç ve/veya materyallerin (genel anlamda "teknoloji") tedarik edilmesi ve kurulumunu içermelidir ve Kredi tutarı 250.000 EUR'yu geçmemelidir. İlgili Uygun Ekipman Tedarikçileri ve Kurucuları Listesi (LESI) web sitemizde (www.turseff.org) ve ortak bankalarımızın ofislerinde mevcuttur. Bu liste piyasaya yeni katılanları da kapsayacak şekilde periyodik olarak gözden geçirilmektedir.

Orta Ölçekli Enerji Verimliliği Yatırımları

Kredi tutarı 5 milyon EUR'yu geçmemelidir. TurSEFF kredisine başvuran firmalar mali olarak elverişli durumda olmalıdır. Yatırım enerji tüketiminde bir azaltma sağlamalıdır ve TurSEFF tarafından sağlanan tutar yalnızca enerji tasarrufunun ölçülebilir olduğu projeler için kullanılabilir. Yatırım kapsamında teknik enerji performansı, şartların değişmediği göz önüne alınarak yıllık bazda ölçüldüğünde %20'ye eşit ya da daha yüksek Enerji Tasarruf Oranı ya da aynı oranda CO₂ eşdeğeri ton olarak ölçülen sera gazı emisyonlarında düşüş sağlamalıdır. Potansiyel enerji tasarrufunun mali değerinden hesaplanan asgari İç Verim Oranı %7'den fazla olmalıdır.

Ticari Binalar için Enerji Verimliliği Yatırımları

Bu kategori altında azami 5 milyon EUR'ya kadar olan krediler mevcuttur. Ofis binaları ticari is sektöründe büyük bir enerji kullanıcısı konumundadır ve enerji verimliliğini artırma yönündeki çabalarda büyük bir rol oynar. Enerji, bir binanın işletim maliyetlerinin yüzde 30'u kadarını temsil eder. Böylece, enerji verimliliği tedbirleri alınması enerji tüketimini ve böylelikle elektrik faturalarını yüzde 30 veya daha fazla oranda azaltabilir. Bu tasarruflar doğrudan karı artırır. Bu, enerji verimliliğinin düşük riskli ve yüksek getiri sağlayan bir yatırım olarak kullanılabileceği anlamına gelmektedir. Sağduyulu idareciler artık enerji verimliliğinin özellikle de işletim maliyetlerindeki herhangi bir azalmanın net işletim gelirinde doğrudan bir artışa dönüştüğünü ve iç büyüme için mükemmel bir yöntem sağladığını bilmektedirler.

İnşaat Sektörü projeleri, tüm koşullar eşit olduğu takdirde yıllık bazda ölçüldüğü üzere %30'a eşit veya daha fazla oranda bir enerji tasarruf oranı elde etmelidir. Kredi talep edilen binalarda bağımsız yetkili bir enerji uzmanı tarafından hazırlanmış Enerji Performans Sertifikası bulunmalıdır.

Asağıdaki projeler uygun sayılmamaktadır:

- Hâlihazırda ülke düzeyinde belirlenen enerji verimliliği standartlarına tabi yeni bina yatırımları
- Yalnızca satışlar üzerinde kısa veya orta dönem kar yapma amacı ile gayrimenkule yapılan yatırımlar; arazi ve mevcut binaların satın alınması, kiralanması veya kiraya verilmesi

Yenilenebilir Enerji Yatırımları

Azami 5 milyon EUR'ya kadar olan yenilenebilir enerji yatırımı kredileri mevcuttur. Bu kategori, elektrik ve/veya ısıtma ve/veya soğutma ve/veya fosil yakıt kaynaklarının yerine geçen her tür enerjiyi üretmek üzere yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan ekipman, sistem ve süreçlerin satın alınması ve kurulumunu kapsayan projeleri içermektedir

Uygun Yatırımlar aşağıdaki yenilenebilir enerji teknolojilerini kapsar:

- 10 MW'yi geçmeyen kurulu güce sahip ve önceden EBRD çevresel uyum onayına tabi olan küçük, nehir tipi hidroelektik santralleri
- 10 MW'yi geçmeyen toplam kurulu güce sahip ve önceden EBRD çevresel uyum

- onayına tabi olan rüzgâr türbinleri kurulumu
- Isı ve/veya elektrik üreten biokütle yakma ve proliz / gazlaştırma sistemleri
- Proses ve/veya mekan ısıtması/soğutma ve/veya sıhhi su ısıtması için sıcak su üretimi güneş enerjisi-termal su sistemleri
- Güneş enerjisi-termal kurutma sistemleri
- Jeotermal ısı pompaları
- Biyogaz tesisleri
- Fotovoltaik elektrik üretimi

Ulaşım için biyoyakıtları destekleyen yatırımlar hariç tutulmaktadır.

Yenilenebilir enerjiye uygun yatırımlar onaylanma tarihinde 15 yılın altında geri ödeme süresine sahip olmalı ve 1 EUR yatırım karşılığında yılda en az 3 kWh elektrik üretmelidir. Tüm yenilenebilir enerji projelerinin Net Bugünkü Değeri pozitif olmalıdır.

Tedarikçi Kredileri

Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji teknolojilerinin tedarik boyutunu desteklemek üzere, Enerji Verimliliği Tedarikçileri için azami 1 milyon EUR'ya kadar olan yatırım kredileri mevcuttur. Bu tür bir krediye başvurmak isteyen şirketler aşağıdaki şartları sağlamalıdır:

- Krediler enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji teknolojileri üretimi, tedariki veya kurulumu ile ilgili Enerji Verimliliği Tedarikçilerinin çalışma işlemlerinin genişletilmesi amacıyla hizmet etmelidir.
- Proje uzman ekibi yatırım talebini inceleyecek, değerlendirecek ve Enerji Verimliliği Tedarikçisinin krediyi iş süreçlerinde iyileştirme amacıyla kullanacağını onaylayacaktır. Tedarikçi kredi dosyasında bu onay dökümlerini ispat amacıyla muhafaza edecektir.
- Bu alt kategori altında Yatırım Harcamaları (Capex) veya makine ekipman yenileme gibi kalıcı nitelikteki yatırımları desteklenecektir. Enerji verimliliği için Mevcut En İyi Teknolojiler (BAT) ile ilgili yatırımlara öncelik verilecektir.

Satıcı Kredileri

Azami 5 milyon EUR'ya kadar olan satıcı kredileri mevcuttur. LEME/LESI tipi ödemelerde satıcılar bayileri ile birlikte satıcı kredileri alabilirler. Satıcı finanse ettiği ekipmanların LEME altında uygun olduğunu kanıtlamak için kayıtları (fatura veya satış raporların kopyalarını) sağlayacaktır. Satıcı kredisi sağlanan fonlarda nihai yararlanıcılar olarak sadece KOBİ'lere ekipman satış için ilgili satış raporları / faturalar sunulacaktır. Hiçbir fatura LEME tipi ödemelerin üst sınırı olan 250.000 EUR'yu aşmamalıdır. Bayiler üzerinden kullanılan satıcı kredilerinde ana satıcı firmanın kredi geri ödemelerini garanti etmesi ve raporlama sorumluluğunu üstüne alması da mümkündür. Satıcı kredisi altında kredi verilmeden önce proje uzman ekibinden aşağıdaki koşulların sağlandığının onayı alınır

- Satıcı, nihai yararlanıcılar olarak KOBİ'lere uzun vadeli garantiler ve daha uzun bir süreye yayılmış taksit ödemeleri gibi normal durumlarda piyasaya sunulmayan avantajlı koşullar sunmalıdır.
- Satıcı, arz tarafında gerçekleştirdiği iyileştirme çalışmaları ile nihai kullanıcıların olduğu talep cephesindeki enerji verimliliği önlemleri arasındaki entegrasyonun önemi hakkında bilgilendirme yapmak ve farkındalığı arttırmak üzere (gerekirse proje uzman ekibinden destek alarak) tanıtım materyalleri (örneğin broşürler) hazırlamalıdır.

European Bank
for Reconstruction and Development

AKBANK

DenizBank

TÜRKİYE BANKASI

 VakıfBank

 YapıKredi

www.turseff.org

MWH FICHTNER